

Fiscale beleids- en uitvoeringsagenda 2023 e.v.;

belangrijke fiscale maatregelen IB op een rij

A. Wetsvoorstel Belastingplan 2023

1. Afschaffen inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) per 1 januari 2025 met uitzondering voor ouders met kinderen geboren vóór 2025

In het coalitieakkoord is de afschaffing van de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) per 2025 aangekondigd. Afschaffing kent zijn grondslag in vier overwegingen. Ten eerste is in het coalitieakkoord een fundamentele herziening van de kinderopvangtoeslag aangekondigd. Het kabinet kiest voor een inkomensafhankelijke vergoeding van 95% (tot de maximum uurprijs) voor werkende ouders. Deze vergoeding wordt rechtstreeks betaald aan de kinderopvangorganisaties. Deze hoge vergoeding draagt bij aan de betaalbaarheid van de kinderopvang en daarmee wordt het aantrekkelijker voor ouders om werk en zorg voor kinderen te combineren, waardoor de arbeidsparticipatie van ouders wordt bevorderd. Daarmee valt het doel van de IACK samen met een van de doelen van de herziening van de KOT.

Ten tweede is in het coalitieakkoord de ambitie uitgesproken om stappen te zetten om het belastingstelsel te vereenvoudigen. Het afschaffen van de IACK is een van die stappen. Door het afschaffen van de IACK komt de marginale belastingdruk vanuit de belastingtarieven meer in lijn met de effectieve marginale belastingdruk, wat de eenvoud en transparantie van het belastingstelsel ten goede komt. Ten derde zorgt de afschaffing ervoor dat de verschillen in belastingdruk tussen één- en tweeverdienershuishoudens met kinderen beperkt worden. Tot slot levert de afschaffing van de IACK structureel vanaf 2037 € 1.772 miljoen op ter dekking van andere maatregelen die relevant zijn voor het huishoudinkomen.

Het kabinet heeft ervoor gekozen om ouders met kinderen geboren vóór 2025 het recht op de IACK te laten behouden. De afschaffing van de IACK geschiedt hierdoor stapsgewijs over de periode 1 januari 2025 tot 1 januari 2037. Deze vormgeving heeft als reden dat belastingplichtigen die vóór 2025 al recht hebben op de IACK dit recht niet abrupt verliezen of verlaagd zien worden. Hiermee wordt voorkomen dat deze ouders – ondanks de herziening van de kinderopvangtoeslag - te maken krijgen met negatieve inkomenseffecten door het afschaffen van de IACK.

2. Afschaffen middelingsregeling

Voorgesteld wordt om de middelingsregeling per 1 januari 2023 af te schaffen. Dit betekent dat het laatste tijdvak waarover nog gemiddeld kan worden 2022-2023-2024 is. De middelingsregeling is bedoeld als tegemoetkoming voor het progressienadeel dat kan ontstaan bij belastingplichtigen met sterk wisselende inkomens in aaneengesloten kalenderjaren als gevolg van het progressieve tarief in box 1. Deze regeling is in 2018 geëvalueerd. Daarin is geconcludeerd dat de regeling beperkt doeltreffend en doelmatig is. In het coalitieakkoord is het streven opgenomen om het belastingstelsel te vereenvoudigen. Het voorstel om de middelingsregeling af te schaffen, is daar onderdeel van, omdat die regeling, zoals uit de evaluatie blijkt, niet doeltreffend en doelmatig is.

Sinds de invoering van het tweeschijvenstelsel in 2020 is de middelingsregeling minder bruikbaar, doordat het voor de regeling nodig is dat in minimaal één van de drie jaren in het middelingstijdvak sprake moet zijn van een inkomen belast in de hoogste tariefschijf (inkomen hoger dan ca. € 70.000) en minimaal in één van de 3 jaren een inkomen belast in de eerste tariefschijf. Dit komt doordat er tot circa € 70.000 slechts één tarief geldt en geen sprake is van een progressienadeel. Belastingplichtigen met een jaarlijks wisselend inkomen binnen de eerste tariefschijf komen niet in aanmerking voor de middelingsregeling. Deze belastingplichtigen kunnen wel een progressienadeel ervaren als gevolg van de op- en afbouw van (inkomensafhankelijke) heffingskortingen, maar in de middelingsregeling wordt daar geen rekening mee gehouden. Het betrekken van de heffingskortingen in de middelingsregeling zou de regeling en het stelsel aanzienlijk complexer maken. Afschaffing levert naar verwachting een besparing op van € 185 miljoen (2023).

3. Twee schijven box 2

Per 2024 geldt er een progressief tarief in box 2. Over het box 2-inkomen tot en met € 67.000 wordt het tarief 26% en voor het inkomen daarboven 29,5%.

Aanmerkelijkbelanghouders in box 2 betalen belasting bij een dividenduitkering of bij verkoop van hun aandelen. Door het invoeren van een progressief tarief wordt de aanmerkelijkbelanghouder gestimuleerd om jaarlijks winst uit te keren, waardoor belastinguitstel wordt tegengegaan. Daarnaast betekent dit tweeschijvenstelsel een belastingverhoging voor aanmerkelijkbelanghouders met een (jaarlijks) hoger inkomen dan de schijfgrens, waardoor de belastingdruk meer gelijk wordt aan het toptarief in box 1. De maatregel levert structureel € 70 miljoen op.

De ouderenkorting wordt namelijk al afgebouwd met het verzamelinkomen en daar wordt voor de AHK nu bij aangesloten.

4. Afbouw algemene heffingskorting (AHK) met het verzamelinkomen

De AHK (maximaal € 2.888) geldt voor iedere belastingplichtige en wordt bij een inkomen uit werk en woning van meer dan € 21.317 (2022) afgebouwd met 6,007% tot nihil bij een inkomen van meer dan € 69.398 (start tweede tariefschijf in box 1). Met de voorgestelde maatregel wordt de afbouw van de AHK afhankelijk van het verzamelinkomen waardoor ook het inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2) en het inkomen uit sparen en beleggen (box 3) bepalend worden voor de hoogte van de AHK. De maatregel zorgt ervoor dat inkomen uit vermogen (box 2- en box 3-inkomen) voor wat betreft de AHK, gelijk wordt belast als inkomen uit werk en woning. Belastingplichtigen met een laag of nihil inkomen uit werk en woning en daarnaast een hoog inkomen uit aanmerkelijk belang en/of sparen en beleggen gaan door deze maatregel meer belasting betalen. Daarnaast zorgt de maatregel ervoor dat het belastingstelsel uniformer wordt.

5. Afschaffen fiscale oudedagsreserve (FOR)

De FOR houdt in dat een belastingplichtige ondernemer voor de inkomstenbelasting onder voorwaarden jaarlijks een deel van de winst fiscaal gefaciliteerd mag reserveren voor een oudedagsvoorziening. Met de Wet toekomst pensioenen wordt de ruimte vergroot om in de derde pijler fiscaal gefaciliteerd een oudedagsvoorziening op te bouwen. Dat geldt ook voor ondernemers in de inkomstenbelasting. Mede in dat licht neemt het kabinet, zoals in de Voorjaarsnota 2022 is aangegeven, het advies van de Raad van State over om de FOR - die in veel van de gevallen uiteindelijk niet wordt benut om te voorzien in een oudedagsvoorziening - af te schaffen. De FOR wordt afgeschaft in de vorm van het met

ingang van 1 januari 2023 niet meer fiscaal gefaciliteerd mogen opbouwen van de FOR, waarbij de bestaande reeds opgebouwde FOR nog wel op basis van de huidige regels kan worden afgewikkeld.

Dit levert structureel € 109 miljoen per jaar op. Hiervan wordt een deel ingezet als dekking binnen het AOW-pakket. Het andere deel is reeds gereserveerd als dekking voor een aantal Belastingplan-maatregelen.

6. Afbouw zelfstandigenaftrek

In het coalitieakkoord is afgesproken om de afbouw van de zelfstandigenaftrek, zoals geregeld in de wetten Belastingplan 2020 en het Belastingplan 2021, te versnellen en verder door te trekken. Met de afbouw van de zelfstandigenaftrek wordt beoogd het verschil in fiscale behandeling tussen werknemers en zelfstandigen te verkleinen. De afbouw is zo vormgegeven dat de zelfstandigenaftrek met ingang van 2023 in zes stappen van € 650 (inclusief de eerdere afbouw van de zelfstandigenaftrek op basis van de wetten Belastingplan 2020 en het Belastingplan 2021) en twee stappen van € 605 wordt afgebouwd van € 6.310 in 2022 naar € 1.200 in 2030.

B. Wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2024

1. Codificatie Leefvervoer verstrekt vanuit UWV

Deze maatregel betreft codificatie van onderdeel 10 van het [Besluit van 13 december 2021, nr. 2021-22413](#) (Stcrt. 2021, 48029). Dit onderdeel ziet op een goedkeuring vooruitlopend op een mogelijke wetswijziging met betrekking tot het onbelast kunnen verstrekken, vergoeden dan wel ter beschikking stellen van zogenoemd leefvervoer door het UWV. Leefvervoer is een voorziening gericht op vervoer van personen met een aandoening dat nodig is voor persoonlijke activiteiten en deelname aan de maatschappij. Hierbij kan worden gedacht aan vervoer per regio- of rolstoeltaxi, aanpassing van een auto, een scootmobiel of een auto in bruikleen. In beginsel wordt het leefvervoer verstrekt door de gemeente op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en valt dan onder een vrijstelling in de Wet inkomstenbelasting 2001 (Wet IB 2001; artikel 3.104, onderdeel I, Wet IB 2001).

Echter, een dergelijke privé-vervoerbehoefte wordt veelal door het UWV direct meegenomen wanneer het UWV een vervoersvoorziening treft in het kader van het reizen van en naar werk of onderwijs. Voor de verstrekking van leefvervoer via het UWV geldt vooralsnog geen vrijstelling in de Wet IB 2001. Met de codificatie van de goedkeuring wordt een dergelijke wettelijke vrijstelling ingevoerd. Beoogd is de vrijstelling te laten gelden voor maximaal 2.000 leefkilometers per kalenderjaar. Dit is gelijk aan het maximum dat gemeenten en het UWV bij de toekenning van leefvervoer hanteren.

2. Aanpassen onzekerheidsvereiste periodieke giften

Een van de voorstellen die mijn ambtsvoorganger in de brief van 29 juni 2021 heeft aangekondigd, is om het onzekerheidsvereiste voor periodieke giften anders vorm te geven (Kamerstukken II 2020/21, 35437, nr. 20). De giftenaftrek in de inkomstenbelasting kent een onderscheid tussen periodieke giften en andere giften. Voor periodieke giften geldt geen drempel en plafond. De periodieke gift is in de Wet inkomstenbelasting 2001 gedefinieerd als giften in de vorm van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen die eindigen uiterlijk bij overlijden.

In de praktijk kunnen zich problemen voordoen als de periodieke gift van twee of meer levens afhankelijk wordt gesteld en men zich onvoldoende heeft gerealiseerd dat daarbij sprake moet zijn van een overlijdenskans groter dan 1%. Daarom zal voor de periodieke gift het onzekerheidsvereiste anders worden vorm gegeven met behoud van het huidige karakter van de periodieke gift, namelijk een periodieke gift die berust op een notariële of onderhandse akte en voor minimaal vijf jaar wordt aangegaan.

3. Afkoop lijfrente bij arbeidsongeschiktheid

Als een belastingplichtige langdurig arbeidsongeschikt is, kan de belastingplichtige zijn lijfrente onder voorwaarden (gedeeltelijk) afkopen zonder dat revisierente is verschuldigd. Een van deze voorwaarden is dat het afkoopbedrag niet hoger is dan het wettelijk toegestane maximum als bedoeld in artikel 3.133, negende lid, onderdeel c, Wet IB 2001. Als een belastingplichtige dit maximum overschrijdt, is de belastingplichtige revisierente verschuldigd over het gehele afkoopbedrag. De achtergrond van deze bepaling is dat de belastingplichtige de lijfrente tot het wettelijk toegestane maximum kan gebruiken als inkomensvervanging in de periode dat de belastingplichtige langdurig arbeidsongeschikt is.

Een belastingplichtige kan door arbeidsongeschiktheid namelijk te maken krijgen met een achteruitgang van inkomsten. Om toch inkomsten te hebben, kan hiervoor (een deel van) de lijfrente voortijdig worden afgekocht. Als de belastingplichtige echter een hoger bedrag dan het wettelijk maximum afkoopt, heeft dit een averechts effect. Naast inkomstenbelasting is in dat geval revisierente verschuldigd over het gehele afkoopbedrag. Dat is in de hiervoor beschreven situatie – waarbij het uitgangspunt inkomensvervanging is bij arbeidsongeschiktheid – ongewenst.

Daarom is bij beleidsbesluit ([Verzamelbesluit Lijfrenten, onderdeel 9.1.8](#)) vooruitlopend op een mogelijke wetswijziging goedgekeurd dat als een belastingplichtige een lijfrente in verband met langdurige arbeidsongeschiktheid tot een hoger bedrag afkoopt dan het wettelijk toegestane maximum als bedoeld in artikel 3.133, negende lid, onderdeel c, Wet IB 2001, alleen het bedrag dat hoger is dan dit maximumbedrag wordt aangemerkt als negatieve uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Het maximumbedrag zelf wordt als een (reguliere) termijn van lijfrente aangemerkt en als zodanig in de heffing betrokken. Dit houdt in dat de belastingplichtige alleen over het hogere bedrag dan het maximumbedrag revisierente verschuldigd wordt.

Opgesteld door Erik van Toledo

Fiscale site Levensverzekeringen

D.d. 29 juli 2022

Bron: [Bijlage 3 bij brief inzake Fiscale beleids- en uitvoeringsagenda](#)